

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Р І Ш Е Н Н Я

Про Затвердження резолюції круглого столу на тему: «Зміни законодавства щодо захисту дітей від сексуального насильства в інтернеті»

Комітет з питань цифрової трансформації розглянувши на своєму засіданні 19 лютого 2020 року (протокол № 13) проект резолюції круглого столу на тему: «Зміни законодавства щодо захисту дітей від сексуального насильства в інтернеті» який відбувся 12 лютого 2020 року вирішив:

1. Затвердити резолюцію круглого столу на тему: «Зміни законодавства щодо захисту дітей від сексуального насильства в інтернеті» який відбувся 12 лютого 2020 року (додається).

2. Направити Рішення Комітету з даного питання Уповноваженому Президента України з прав дитини, Міністерству цифрової трансформації України, Міністерству внутрішніх справ України, Департаменту кіберполіції Національної поліції України та іншим учасникам.

Голова Комітету

М.В. Крячко

РЕЗОЛЮЦІЯ

круглого столу «Зміни до законодавства щодо захисту дітей від сексуального насильства в інтернеті»

12 лютого 2020 року, Київ

Круглий стіл на тему «Зміни до законодавства щодо захисту дітей від сексуального насильства в інтернеті» організований за сприяння Міністерства цифрової трансформації України, Уповноваженого Президента України з прав дитини та Комітету цифрової трансформації Верховної Ради України, відбувся 12 лютого 2020 року у конференц-залі адмінбудинку Верховної Ради України (вул. Грушевського, 5).

Захід був присвячений відкритому обговоренню теми сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей (СЕНД) в Інтернеті, законодавчих ініціатив щодо запровадження кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з СЕНД, а також розроблення та впровадження дієвих механізмів, виявлення, обмеження розповсюдження та видалення правопорушуючого контенту в мережі Інтернет, зокрема, матеріалів що зображують СЕНД.

Захід був присвячений відкритому обговоренню теми сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей (СЕНД) в Інтернеті, законодавчих ініціатив щодо запровадження кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з СЕНД а також механізмів обмеження розповсюдження контенту з ознаками СЕНД, та процедурні дії, щодо видалення правопорушуючого контенту в мережі Інтернет, зокрема, матеріалів що зображують СЕНД.

Розуміючи важливість створення сприятливих умов, у тому числі внесення змін до законодавства, підвищення обізнаності та зміцнення спроможності відповідних органів влади для встановлення дружніх до дітей міжвідомчих механізмів реагування та співпраці, спрямованих на протидію та боротьбу з сексуальним насильством над дітьми;

Усвідомлюючи, що забезпечення зміцнення спроможності органів влади та фахівців запобігати насильству над дітьми, їхній сексуальній експлуатації, надання захисту від даних форм насильства і належної підтримки дітям –

жертвам і дітям, які стали свідками насильства, є однією з найважливіших засад захисту та сприяння правам дитини.

Визнаючи що Кримінальний кодекс України не передбачає настання кримінальної відповідальності за використання, придбання, зберігання, завантаження, надання доступу до порнографічних предметів, що містять матеріали що зображують СЕНД. Доведення умислу злочину щодо розповсюдження та збуту, в переважній більшості випадків є вкрай важким або неможливим, оскільки часто виготовлення, збереження, придбання та завантаження матеріалів, що містять матеріали що зображують СЕНД, здійснюються для особистих цілей або так декларується, а тому такі особи залишаються не притягнутими до відповідальності. Також, фізична особиста зустріч зловмисника з неповнолітньою особою, перестала бути основною умовою настання суспільно небезпечних наслідків. Такі наслідки настають під час домагання, що розпочинається із знайомства з дитиною онлайн.

Відчуваючи стурбованість що сексуальне насильство стосовно дітей набуває різних форм, зокрема із розвитком інформаційно- комунікаційних технологій, сексуальне насильство все більше відбувається на інформаційних платформах які розміщено в мережі Інтернет. Домагання дитини для здійснення дій сексуального характеру може здійснюватися в віртуальних інтернет-чатах, соціальних мережах, сервісах миттєвих повідомлень або ігрових сайтах, за допомогою використання веб-камер та мобільних додатків, тобто на інформаційних платформах. Під час спілкування онлайн зловмисник може спонукати дитину бути свідком або безпосереднім учасником створення творів, зображень або кіно- та відеопродукції порнографічного характеру

Наголошуючи на необхідності вживання заходів щодо запобігання, захисту, кримінального переслідування та зміцнення національної і міжнародної співпраці у протидії СЕНД.

Стверджуючи, що запровадження кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з СЕНДом також запровадження ефективного механізму обмеження, видалення матеріалів що зображують СЕНД в мережі Інтернет є необхідним мінімум у національній-правовій базі правової держави.

Учасники круглого столу

Визначили актуальними питання у сфері СЕНД в мережі Інтернет:

- 1) криміналізації зберігання та перегляду матеріалів, що зображують СЕНД;
- 2) криміналізація грумінгу (налагодження довірливих стосунків із дитиною з метою СЕНД);
- 3) розроблення механізмів для хостинг-провайдерів спрощеної процедури обмеження доступу та/або видалення матеріалів, що зображують сексуальне насильство над дітьми.

заслухали доповіді та презентації стосовно стану щодо кримінального переслідування та процедури обмеження доступу та/або видалення матеріалів, що зображують СЕНД в мережі Інтернет, а також ознайомились з практиками реагування на виклики у боротьбі та протидії СЕНД у світі і в Україні.

В результаті дискусії **дійшли згоди** щодо необхідності вжити всіх можливих заходів для запобігання та протидії сексуальній експлуатації та насильству щодо дітей (СЕНД) в Україні, та **вирішили**:

- визнати, що використання інформаційно-комунікаційних технологій для скоєння злочинів пов'язаних із СЕНД є небезпечною тенденцією та обтяжуючою обставиною;
- закликати уряд, інформаційно-телекомунікаційну індустрію, парламентарів, громадянське суспільство об'єднати зусилля щодо запобігання та протидії СЕНД в Україні;
- привернути увагу уряду, інформаційно-телекомунікаційної індустрії, парламентарів, громадянського суспільства до існуючих загроз СЕНД в Інтернеті та необхідності захисту дітей;

- підвищити обізнаність серед найвищого рівня представництва органів державної влади про загрози СЕНД;
- заохотити громадянське суспільство, експертів ЗМІ та міжнародних партнерів України надавати підтримку Уряду та Верховній Раді України в розробці законодавства та політики, яка сприяє захисту дитини в онлайн вимірі.
- вжити необхідних мір та заходів для функціонування спеціального органу, до повноважень якого буде входити виявлення кримінального контенту та надання інформації про нього з метою обмеження доступу до цього контенту, запровадження кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з СЕНД та матеріалами що зображують СЕНД як окремий склад злочину, що відрізняється від злочинів, пов'язаних з іншими видами порнографічних матеріалів, передбачених Кримінального Кодексу України;
- ініціювати та підтримати внесення змін до Кримінального Кодексу України, зокрема, щодо визначення поняття «сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей (СЕНД) в Інтернеті», криміналізації 1) зберігання та просте володіння що зображують СЕНД для себе або іншої особи; 2) свідоме надання доступу до матеріалів що зображують СЕНД; 3) свідоме одержання доступу до матеріалів, що зображують СЕНД за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; 4) використання матеріалів, що зображують СЕНД задля контролю через фізичний або психічний примус над неповнолітніми;
- погодитись що домагання дитини («грумінг») повнолітньою особою підлягає криміналізації як доконаний злочин, за умови вчинення будь-яких дій, що розкривають умисел зловмисника, спрямований на вчинення злочину сексуального характеру по відношенню до дитини, навіть за відсутності факту фізичної зустрічі;

- ініціювати та вжити необхідних мір та заходів для запровадження кримінальної відповідальності за домагання дитини («грумінгу»), як шляхом пропозиції зустрічі, так і пропозиції дитині самостійно виготовити (створити) або взяти участь у створенні, надіслати, надати доступ до творів, зображень або кіно- та відеопродукції порнографічного характеру, що містить СЕНД;
- ініціювати та підтримати внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, передбачивши в ньому основні гарантії для неповнолітніх – потерпілих і свідків злочину відповідно до міжнародних стандартів, зокрема: право відводити кандидатуру законного представника, своєчасне проведення допитів і пріоритетний характер провадження, можливість для неповнолітнього давати свідчення дистанційно за допомогою відеозв'язку або відеозапису;
- розробити рекомендації щодо ведення розслідування та допитів неповнолітніх – потерпілих і свідків тяжких злочинів, включно з СЕНД в онлайні, та врахування потреб уразливих і малолітніх дітей;
- закликати до широких та змістовних консультацій на всіх рівнях за участі уряду, ЗМІ, громадянського суспільства, приватного сектору та інших для розроблення ефективного механізму щодо обмеження доступу та видалення незаконного контенту в Інтернеті, щоб забезпечити ефективні дії проти незаконного та правопорушного контенту, що містить матеріали СЕНД.
- закликати надавачів інформаційно-телекомунікаційних послуг до добровільного самостійного обмеження розповсюдження з використанням ресурсів мережі Інтернет інформації, що заборонена на законодавчому рівні (має кримінальний не політичний характер), у тому числі інформацію, яка містить матеріали СЕНД;